

Brusel 13. května 2024
(OR. en)

9801/24

EDUC 165
JEUN 107
DIGIT 134
RECH 221
SOC 352

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o prosazování fakticky podložené politiky a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy za účelem vytvoření Evropského prostoru vzdělávání

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry Rady, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném dne 13. května 2024.

**Závěry Rady o prosazování fakticky podložené politiky a praxe v oblasti vzdělávání
a odborné přípravy za účelem vytvoření Evropského prostoru vzdělávání**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s odvoláním na texty přijaté v rámci Unie, pokud jde o vzdělávání a záležitosti vědy pro politiku,

VĚDOMA SI

1. úsilí, které bylo vynaloženo na celostátní, regionální a místní úrovni členskými státy Unie a jejich institucemi poskytujícími vzdělávání a odbornou přípravu s cílem zajistit kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu pro všechny;
2. mnoha výzev, s nimiž se dnes vzdělávání a odborná příprava potýkají a které musí řešit tvůrci politik a pedagogičtí pracovníci, mezi něž patří učitelé, školitelé, pracovníci ve výchově a vzdělávání, vedoucí pracovníci institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu a vysokoškolští pracovníci;
3. přínosu výzkumu a dat ke znalostem a kvalitním informacím v oblasti politiky a praxe vzdělávání a odborné přípravy a k analýze výzev v odvětví vzdělávání, ve společnosti a v hospodářství;
4. skutečnosti, že vzhledem k rozsahu a složitosti systémů vzdělávání a odborné přípravy není možné mít při přijímání rozhodnutí naprostou jistotu.

VZHLEDEM K TOMU, ŽE:

5. Vzdělávání a odborná příprava jsou klíčovou oblastí veřejné sféry, jíž je vzhledem k jejímu významnému dopadu na společnost jako celek a profesní rozvoj, osobní naplnění a duševní pohodu každého jednotlivce věnována velká pozornost.
6. Pojem „fakta“ označuje informace, které jsou systematicky a vědecky shromažďovány, analyzovány a vyhodnocovány jako podklad pro tvorbu a rozvoj politik, provádění programů, hodnocení a praxi. Tato fakta mohou pocházet z různých zdrojů a mít různou podobu, mimo jiné podobu výzkumu, monitorování, hodnocení, systematických přezkumů, validovaných kvantitativních a kvalitativních dat, praktických zkušeností a konsensu mezi odborníky. Pro účely těchto závěrů se důraz klade na fakta získaná na základě výzkumu a dat.
7. „Fakticky podloženou politiku a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy“ lze proto definovat jako shromažďování, kombinování a hodnocení informací z více spolehlivých zdrojů, včetně nejlepších dostupných a nejrelevantnějších faktů na základě výzkumu nebo dat, což je krokem ke zlepšení politiky a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.
8. Přestože fakta na základě výzkumu nebo dat by měla hrát při tvorbě politik a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zásadní úlohu, je třeba vzít v úvahu také vyváženou souhru dalších klíčových aspektů. K těm patří osobní a odborné zkušenosti, hodnoty, normy, praktické uvažování, pohled zúčastněných subjektů, technické odborné znalosti, znalost kontextu a politické, sociální a ekonomické aspekty. Pojem „fakticky podložená“ proto vyjadřuje tvorbu politik a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy lépe než pojem „založená na důkazech“.
9. Využívání fakt v politikách a postupech v oblasti vzdělávání a odborné přípravy musí být zasazeno do kontextu. Mělo by být přizpůsobeno konkrétním potřebám v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a souvisejícím zkušenostem, kulturám a okolnostem příslušné úrovně správy a vzdělávacího prostředí a prostředí výuky. Jestliže se něco ukáže jako účinné a relevantní v jednom kontextu, nemusí to nutně přinést stejné výsledky v jiném kontextu. V tomto ohledu hraje klíčovou úlohu odborný úsudek tvůrců politik a pedagogických pracovníků.

SHODUJÍC SE NA TOM, ŽE

10. Důležitým předpokladem pro fakticky podloženou politiku a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy jsou vysoce kvalitní, relevantní a dostupná fakta zajištěná silným výzkumným ekosystémem a datovou infrastrukturou v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.
11. Posouzení faktů a jejich účinné využívání už je otázkou profesionality tvůrců politik a pedagogických pracovníků.

POUKAZUJE NA TO, ŽE:

12. Fakta vyplývající z kvalitních dat a výzkumu zaměřených na to, co pro koho v jakém kontextu funguje a jakým cílům to napomáhá, poskytují pevnější základ pro politiku a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Fakta zejména:
 - a) zvyšují důvěru v tvůrce politik, výzkumné pracovníky, pedagogické pracovníky a společnost jako celek i jejich vzájemnou důvěru;
 - b) pomáhají řešit současné výzvy, určovat potřeby a připravovat budoucí politická rozhodnutí, neboť usnadňují posuzování dopadů na navrhování politik a reformy;
 - c) mají zásadní význam pro hodnocení účinnosti, účelnosti, soudržnosti a relevantnosti prováděných politických opatření a investic. Výsledky hodnocení jsou podkladem pro zpětnou vazbu politik a pomáhají směřovat financování a zdroje na strategie, které mají větší šanci na úspěch, čímž se maximalizuje dopad politických rozhodnutí a investic na vzdělávání a odbornou přípravu;
 - d) přispívají k dalšímu profesnímu rozvoji tvůrců politik a pedagogických pracovníků.

13. Fakticky podložená politika a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy podporuje vzdělávací instituce a instituce odborné přípravy a jejich vzdělávací prostředí a výukové a učební postupy a má potenciál zlepšit výsledky učení. Pedagogičtí pracovníci mohou mimo jiné utvářet vzdělávání a odbornou přípravu pomocí metod, které prokázaly svou účinnost.
14. V kontextu, který se vyznačuje různými názory a rozsáhlými veřejnými rozpravami, nabízí fakticky podložená politika a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy jasnější a objektivně zdokumentované informace o potřebách, dopadech a proveditelnosti, což přispívá ke společenskému povědomí a přijetí.

**URČUJE NÁSLEDUJÍCÍ ČTYŘI PRIORITY S OHLEDEM NA PROSAZOVÁNÍ
FAKTICKY PODLOŽENÉ POLITIKY A PRAXE V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ
A ODBORNÉ PŘÍPRAVY ZA ÚČELEM VYTVOŘENÍ EVROPSKÉHO PROSTORU
VZDĚLÁVÁNÍ A S NÁLEŽITÝM OHLEDEM NA CELOSTÁTNÍ, REGIONÁLNÍ
A MÍSTNÍ PRAVOMOCI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY**

- I. **PODPOROVAT POZITIVNÍ PŘÍSTUP K FAKTICKY PODLOŽENÉ POLITICE A PRAXI
V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY A DÁLE STIMULOVAT
VÝZKUM V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ**

Členské státy a Komise by v rámci svých příslušných pravomocí měly:

- a) **Dále prosazovat** rozvoj silného výzkumného ekosystému, který zajistí relevantní, přístupný a vysoce kvalitní výzkum v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a zároveň zohlední význam bezpečnosti a integrity výzkumu.
- b) **Prosazovat a podněcovat** aktivní zapojení výzkumných a pedagogických pracovníků do politiky a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy vytvářením příležitostí a podpůrných struktur.

- c) **Povzbuzovat** pedagogické pracovníky, aby se zapojili do výzkumu v oblasti vzdělávání a podíleli se na něm.
- d) **Povzbuzovat** tvůrce politik, výzkumné pracovníky a zúčastněné subjekty, aby při šíření výsledků výzkumu přijímali jasná a cílená komunikační opatření.
- e) **Využívat** výsledky výzkumu při navrhování politik k posouzení účinků a dopadu vzdělávacích opatření nebo reforem za účelem zvýšení jejich účinnosti a účelnosti.
- f) **Prosazovat** vzájemné učení za účelem lepší výměny postupů a zkušeností, pokud jde o účinné využívání faktů při tvorbě politik a v praxi. Vycházet ze stávajících odborných znalostí členských států, jakož i regionálních, vnitrostátních, evropských a mezinárodních organizací, jako je OECD, UNESCO, Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků v oblasti vzdělávání (IEA), Světová banka a další, a prozkoumat možnosti spolupráce, výměn a partnerství.
- g) **Zvážit mapování a analýzu** úspěšných fakticky podložených politik a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s cílem určit klíčové faktory účinnosti a stimulovat součinnost.

Členské státy by měly:

- a) **Povzbuzovat** tvůrce politik, vzdělávací orgány, instituce vzdělávání a odborné přípravy a zúčastněné subjekty, jakož i pedagogické pracovníky, aby při určování vzdělávacích potřeb a definování opatření k řešení těchto potřeb používali fakta a aby tato opatření průběžně vyhodnocovali a přizpůsobovali.

Komise by měla s náležitým ohledem na subsidiaritu:

- a) **Vytvářet a stimulovat**, pokud jde o fakticky podloženou politiku a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, pro všechny členské státy, zúčastněné subjekty a zprostředkovatelské organizace příležitosti pro výzkum v oblasti vzdělávání, vzájemné učení, partnerství a experimentování s politikami a podněcovat je v tomto směru, a to prostřednictvím programů EU, jako je Erasmus+, včetně jeho klíčové akce 3, Horizont Evropa, včetně jeho nástroje na podporu politik, a prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu.
- b) **Posílit** opatření na úrovni EU s cílem podněcovat a podporovat fakticky podloženou politiku a praxi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, zejména Monitor vzdělávání a odborné přípravy, síť Eurydice, činnosti stálé skupiny pro ukazatele a měřítka, Společné výzkumné středisko, středisko Cedefop, Evropskou nadaci odborného vzdělávání, vzdělávací laboratoř pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy, Evropské fórum vědeckých poradců, poradní vědecký mechanismus a platformu Knowledge4Policy.

II. POSÍLIT BUDOVÁNÍ KAPACIT VŠECH ZÚČASTNĚNÝCH SUBJEKTŮ V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY, ABY MOHLY VYUŽÍVAT FAKTA A PŘEKONÁVAT VÝZVY V OBLASTI VÝZKUMU, VÝROBY, ZPROSTŘEDKOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ

Členské státy by měly:

- a) **Prosazovat** mezi tvůrci politik a pedagogickými pracovníky výzkum a datovou gramotnost a umožnit jim přístup k výzkumu, který je relevantní pro jejich konkrétní kontext, porozumění tomuto výzkumu, účast na něm a jeho účinné uplatňování.
- b) **Povzbuzovat** počáteční vzdělávání a další profesní rozvoj učitelů s cílem zohlednit a podporovat fakticky podloženou praxi, včetně pedagogiky a vedení tříd a škol, jakož i odbornou přípravu a profesní rozvoj pedagogických pracovníků ve všech odvětvích.
- c) **Povzbuzovat** výzkumné pracovníky, aby kultivovali gramotnost v oblasti „politiky a praxe“, a to zapojením tvůrců politik a pedagogických pracovníků do celého procesu výzkumu.
- d) **Podporovat** a **posilovat** zprostředkující struktury anebo organizace, které hrají klíčovou úlohu při překlenutí propasti mezi výzkumem v oblasti vzdělávání, politikou, praxí a společností jako celkem.
- e) **Prozkoumat** možnosti vytvoření specializovaných oddělení v rámci orgánů odpovědných za vzdělávání, která podporují a posilují fakticky podloženou politiku a praxi, nebo tato oddělení **podporovat**.

III. PROSAZOVAT VYUŽÍVÁNÍ DAT VE FAKTICKY PODLOŽENÉ POLITICE A PRAXI V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY

Členské státy a Komise by v rámci svých příslušných pravomocí měly:

- a) **Zvážit začlenění** požadavků na data od samého počátku při zahájení jakékoli politiky / jakéhokoli opatření v oblasti vzdělávání s cílem maximalizovat poznatky o jejím provádění a hodnotě a podpořit získávání faktů.
- b) **Usilovat** o zajištění toho, aby data byla dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná. Podporovat dostupnost dohledatelných, přístupných, interoperabilních, opakovaně použitelných a veřejně přístupných dat, přístup k nim a jejich využívání na podporu fakticky podložené politiky a praxe.
- c) **Zajistit**, aby sběr a analýza dat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy představovaly přidanou hodnotu úměrnou investovaným zdrojům.
- d) **Prozkoumat** možnosti umělé inteligence při zpracovávání, analýze a využívání dat s přihlédnutím k otázkám kvality, objektivity a důvěry.

Členské státy by měly:

- a) **Zvážit prozkoumání strategie** pro dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná data v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, která by se zabývala shromažďováním, poskytováním a šířením dat, s ohledem na:
 - i) důkladná opatření na ochranu dat s cílem zabezpečit citlivé informace, včetně informací o účastnících vzdělávání a odborné přípravy, jakož i aspekty ochrany soukromí a bezpečnosti dat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy;
 - ii) význam vysoce kvalitních výzkumných nástrojů pro zajištění získávání spolehlivých dat, která jsou důležitá pro tvorbu politik v oblasti vzdělávání a odborné přípravy;

- iii) rozptýlenost dat týkajících se vzdělávání a odborné přípravy ve veřejné a soukromé sféře;
 - iv) význam usnadnění dostupnosti a přenositelnosti dat, včetně kvality metadat.
- b) **Pokračovat** v úsilí o společné shromažďování dat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. **Zvážit** prozkoumání investic do nákladově efektivního přístupu k administrativním datům a do jejich jednotného využívání.
- c) **Nadále** investovat do odolné datové infrastruktury, nejmodernější analýzy dat, vytváření datové hodnoty a do datových inovací. Fakticky podložená politika a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy vyžaduje na individuální i systémové úrovni vysoce kvalitní a dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná data.

Komise by měla s náležitým ohledem na subsidiaritu:

- a) **Prosazovat a podporovat** sdílení dat a osvědčených postupů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy mezi členskými státy a případně mezi veřejnou a soukromou sférou. Sdílet fakta a poskytovat členským státům pokyny a podporu při provádění účinných postupů, metodik a předpisů Unie v oblasti ochrany soukromí týkajících se dat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

IV. DÁLE ROZVÍJET VZDĚLÁVACÍ LABORATOŘ PRO INVESTICE DO KVALITNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY JAKO CENNÝ NÁSTROJ UNIE NA PODPORU FAKTICKY PODLOŽENÉ POLITIKY V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY ZA ÚČELEM VYTVOŘENÍ EVROPSKÉHO PROSTORU VZDĚLÁVÁNÍ

Komise by měla s náležitým ohledem na subsidiaritu:

- a) Po konzultaci s členskými státy a případně s regionálními a místními orgány **rozšířit** oblast působnosti vzdělávací laboratoře pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy na širší oblast fakticky podložené politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. **Zajistit**, aby účast na činnostech vzdělávací laboratoře byla i nadále dobrovolná.
- b) **Získávat** nová fakta a stávající fakta více zpřístupňovat tvůrcům politik EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. **Zřídít** úložiště informací vybavené nástroji, které usnadňují přístup k poznatkům o fakticky podložené politice a praxi a jsou vymezeny podle svých příslušných oblastí dopadu a schopností řešit problémy. **Posílit** stanovení příkladů nákladově efektivních investic do vzdělávání a odborné přípravy. **Prozkoumat** součinnost se sítí Eurydice.
- c) **Organizovat** činnosti v oblasti budování kapacit s cílem zlepšit dovednosti a kompetence tvůrců politik zapojených do fakticky podložené politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Nástroje pro odbornou přípravu by měly být přizpůsobeny různým úrovním tvorby politik a odpovídající míře pokroku, jehož členské státy dosáhly, pokud jde o tvorbu fakticky podložené politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

- d) **Podporovat** vytvoření partnerství mezi výzkumnou obcí v oblasti vzdělávání, tvůrci politik a pedagogickými pracovníky. **Podporovat** unijní síť zprostředkovatelských organizací, které hrají klíčovou úlohu při překlenování propasti mezi výzkumem v oblasti vzdělávání, politikou, praxí a společností jako celkem.
- e) **Aktivně spolupracovat** s mezinárodními organizacemi, jako jsou OECD, UNESCO, IEA a Světová banka s cílem vytvořit a využít součinnost a zároveň zabránit zdvojování činností na podporu fakticky podložené politiky a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.
- f) **Podporovat** neustálý dialog a výměnu názorů a zkušeností mezi členskými státy ohledně fakticky podložené politiky a praxe v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné prostřednictvím skupiny odborníků pro kontrafaktuální hodnocení dopadů politik v oblasti vzdělávání.
- g) **Předložit** Výboru pro vzdělávání pracovní plán vzdělávací laboratoře pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy za účelem jeho optimalizace s ohledem na potřeby a připomínky členských států. **Podávat v této věci zprávy** Výboru pro vzdělávání a pravidelně s ním **spolupracovat**.
- h) **Počítat** s dostatečnými zdroji na zajištění smysluplného dopadu činností vzdělávací laboratoře.

Členské státy by měly:

- a) **Prozkoumat** účast na aktivitách, které vzdělávací laboratoř nabízí. **Sdílet** své poznatky během specializovaných jednání Výboru pro vzdělávání s cílem neustále zvyšovat účinnost a kvalitu vzdělávací laboratoře.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, aby v rámci svých příslušných pravomocí:

Spolupracovaly na opatřeních navazujících na tyto závěry v kontextu probíhající práce v rámci strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy za účelem vytvoření Evropského prostoru vzdělávání.

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

Podpořila tyto závěry uplatňováním fakticky podloženého přístupu při koncipování a navrhování nových iniciativ v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. **Prováděla** práci na návrzích, a to na základě a se zohledněním odborného stanoviska stálé skupiny pro ukazatele a měřítko. **Stanovila priority** a zohlednila názory a připomínky členských států vyjádřené Radou a jejím specializovaným přípravným orgánem, Výborem pro vzdělávání.

POVĚŘUJE VÝBOR PRO VZDĚLÁVÁNÍ, ABY:

- a) **Věnoval zvláštní pozornost** využívání faktů při posuzování návrhů předložených Komisí Radě nebo návrhů závěrů a usnesení Rady.
- b) Případně **vydal stanovisko** ke každému návrhu ukazatele nebo cíle EU s dopadem na oblast vzdělávání a odborné přípravy.